

Vaarana kokovartalokipsi?

Kehitys kehittyy, kuten usein todetaan. Ihmiskunnalle lienee sisäänrakennettua pyrkimästä kohentamaan elinolojaan. Yksi tekee sen kouluttautumalla, toinen säästämällä pahan päivän varalle, kolmas kuntoilemalla, neljäs remontoimalla asuntoaan, viides harjoittamalla yritystoimintaa. Kukin siis tavallaan. Yhtä kaikki, odotuksissa siintää nykypäivää parempi huominen. Ilmiö taitaa itse asiassa olla se moottori, joka on saanut ihmiskunnan kehittymään savannilta nykyiseen muotoonsa.

Kehityksessäkin on kuitenkin varjopuolensa. Yksi niistä liittyy alati lisääntyvään säätelyyn. Päätäjimmme tehtävänä Arkadianmäellä ja ministeriöissä on laatia uusia säännöksiä. Toki yhteiskuntamme kehitys uutta regulaatiota edellyttääkin, jotta asiat pysyvät hallinnassa. Säätelyä vaativaa uutta toimintaa syntyy jatkuvasti. Esimerkkinä vaikkapa lyhyessä ajassa yleistyneet pikavipit, joiden löyhästi säännellyn jakelun katsotaan johdattavan huono-osaisia ihmisiä yhä suurempiin taloudellisiin vaikeuksiin.

Säätelyllä on toki aina omat positiiviset lähtökohdansa ja tarkoitusperänsä. Saavathan säännökset alkunsa kansan demokraattisesti valitsemista luottamuselimestä ja niiden ohjaa-

masta virkamieskunnasta. Myös kansa itse peräänkuuluttaa itselleen uusia säännöksiä – tai olemassa olevien tiukentamista.

On selvää, että ilman säätelyä emme tule toimeen. Vaihtoehtona ovat ns. viidakon lait, jotka tiedetään epäinhimillisiksi.

Lisääntyvä säätely, paitsi lisää yhteiskuntamme oikeudenmukaisuutta ja hallittavuutta, lisää samalla myös sen kankeutta ja alentaa tehokkuutta. Säännöksiä voidaan harvoin muotoilla niin, että ne täsmävaikuttaisivat vain juuri säätelyn tarpeessa olevaan toimintaan. Säännöksillä on vaikutusta myös sellaisiin toimintoihin, jotka hoituisivat moitteetta myös ns. markkinaehtoisesti. Silloin seurauksena on turhaa byrokratiaa, joka väijäämättä näkyy alempana tuottavuutena ja itse asiassa leikkaa hyvinvointiamme.

Säännösten hienosisyisyys on yksi nykyistä tarkempaa pohdintaa ansaitseva seikka. Lienee nimittäin niin, että harvalukuisilla ja yleistasolla pysyttelevillä säännöksillä voitaneen saada aikaan pääosa halutuista vaikutuksista. Mitä yksityiskohtaisemmaksi säännöstöä viedään, sitä enemmän se teettää myös ns. turhaa työtä.

Esimerkkinä voidaan pitää rakennusten energiatehokkuussäädöksiä. Energialaskel-

missa tulee nykyisin ottaa huomioon mm. ikkunoissa käytettyjen verhojen tyyppi. Lienee kuitenkin niin, että verhojen käyttötottumukset vaihtelevat melkoisesti talon 100 vuoden käyttöaikana. Samoin tulee ottaa kantaa asukkaiden aineenvaihunnan tuottamaan energiaan. Edellä mainituilla tekijöillä on vissi vaikutuksensa rakennuksen energiankulutukseen, mutta silti tulee mieleen, onko tarkastelua hyödyllistä vielä tälle tasolle.

Energiatehokkuussäännösten yksityiskohtaisuus on sikäli ymmärrettävä, että onhan se maamme parhaiden asiantuntijoiden luoma. Huippuasiantuntijoiden helmasyntinä on viedä kehitystyönsä tulokset varsin pienipiirteiselle tasolle. Käytännön työhön tarkoitettujen työkalujen tulisi kuitenkin olla sellaisia, että käyttäjät kokevat ne joka suhteessa järkeviksi ja mielekkäiksi.

Jos säännöstömme jatkaa kehittymistään yhä monimutkaisemmaksi, seurauksena voi olla yhteiskuntamme kangistuminen niin, että yhä useampi toiminta hankaloituu tai muuttuu jopa mahdottomaksi. Vaarana on, että alamme askaroida yhä enemmän toisaroisten asioiden parissa sen sijaan, että tuotaisimme yhteiskunnallemme lisäarvoa. Siitä seuraa hitaasti kovettuva ”kokovartalokipsi”.

Jussi Mattila

Toimitusjohtaja (30.4.2012 asti)
Suomen Betoniyhdistys ry
jussi.mattila@betoniyhdistys.fi